

BÁCSMEGYEI NAPLÓ

Előfizetési árak:

Egész évre 12 kor., fél évre 6 korona
negyed évre 3 kor.

POLITIKAI NAPILAP

MEGJELENIK NAPONKINT REGGEL, KIVÉVE HÉTFŐN.

Szerkesztőség és kiadóhivatal

KLADÉK és HAMBURGER könyvnyomdája
Batthyány-utca 5. sz.

Szózat

a magyar népnevelőkhöz.

A pápai ev. református egyházmegyei tanítóegyesület közgyűléséből szózatot bocsátott ki a néptanítókhöz, melyet kivonatban megszívlelésül mi is közlünk.

Szeretett Pályatársaink!

Hogy népnevelésünk a haladó kornak s nemzetünk életérdekeinek megfelelő arányban emelkedjék, erre mindenekelőtt szükséges, hogy a magyar néptanítói kar minden ízében s minden irányban feladatának színvonalán álljon. E föltételnek biztosítását munkálják mindazok, kik a magyar tanítóképzés célirányos berendezésének, a tanítók tisztességes anyagi ellátásának s ez uton a tanítói állásnak a pályaválasztás pontján álló s hivatottsággal bíró ifjak előtt vonzóvátételének érdekében fáradoznak.

De ha minden magyar néptanító teljes készséggel végzi is a maga feladatát, mégsem remélhetjük a népnevelés munkájának a néptanítói kar tudásával s buzgóságával arányban álló teljes sikerét, ha a népnevelésnek a tanítói testület körén kívül eső tényezői a hozzájuk fűzött várakozásnak nem felelnek meg.

A náptanító összes szellemi és testi erőinek az ő nemes hivatására való szentelése mellett az eléje tűzött célokat csak úgy közelítheti meg, ha az egészség- és pedagógia kivánalmainak megfelelő, jól berendezett tanítási helyiséggel rendelkezik s még ezek felett: ha növendékei az iskolát kifogástalan pontossággal látogatják.

Legelső kötelességük, hogy a tanítási órák megtartásában mi magunk járjunk jó példával mindenekelőtt. Arra törekedjünk mindenkor, hogy tanító, nevelő munkásságunk által az iskolát növendékeink előtt kedvessé tegyük, hogy a gyermek veszte-

ségnek érrezze azt, ha csak egy tanítási órát is elmulasztani kénytelen. Ne legyen közöttünk, ki hivatalos kötelessége teljesítésének kikerülésével akarna népszerűsége vergődni, — aki megfélekednék arról, hogy ki az állam törvényének végrehajtását akadályozza, az nem jó hazafi; mindegyikünk teljesítse férfias kötelességérzettel hivatalos es hazafias tartozásait, még ha ez bizonyos — kellemetlenségekkel járna is! * * *

De ha az ország sok ezer tanítója között nem akad egyetlen egy, ki minden lehetőt meg nem tenne a pontos iskolalátogatás előmozdításának érdekében: a tanítók egyetértő, legkomolyabb törekvésének is szárnya szegődik, ha a népnevelés más tényezői nem teljesítik e téren kötelességeiket.

S éppen itt vannak a legszomorítóbb tapasztalataink! Akik arra volnának hivatva, hogy a hanyag szülőket kötelességek teljesítésére szorítsák gyakran maguk is a kötelességszegők közé tartoznak; de ha nem így van is: annál gyakoribb eset, hogy korlátolt felfogásuk vagy kényelemszeretetök folytán a tanítók sürgető bejelentéseit kelletlenül, sőt ellenséges indulattal fogadják, alattomos támadásokkal vagy nyílt üldözéssel viszonozzák.

A népiskola nevelő hatása érdekében az volna az eszményi állapot, ha a tanítónak az iskolamulasztások megtorlása dolgában egy szót szólnia, egy tollvonást tennie nem kellene, de ha már ez így nem lehet: nagyon kívánatos lenne, hogy a törvény a tanítót e tekintetben bármikor és bárhol jöhető méltatlan támadásokkal szemben különös védelemben részesítse!

A helyzet alapos javulását csak úgy remélhetjük, ha a helyi előljáróságokat, iskolaszékeket már egyszer a legszorosabb ellenőrzés fogja kényszeríteni a

törvénynek s a felsőbb hatósági rendeleteknek pontos megtartására. * * *

Talán sehosem beszélnek annyit a népnevelésről, mint nálunk. Népünket valóban nevelni kell; de nem szabad elfelejteni, miszerint következetes szoktatás és jó példa a nevelésnek fő-főeszközei közé tartoznak. Hogyan várhatunk a köznéptől törvénytiszteletet, ha folyvást azt tapasztalhatjuk, hogy elnézésökkel, mulasztásaikkal ép azok adnak alkalmat a törvény megrontására, akik annak végrehajtására volnának hivatva!?

Azon ellenvetés, hogy az iskolakötelezettségre való tekintetből nem lehet vagy nem szabad szorosán alkalmazni, csak a kényelemszeretetnek vagy a népnevelésügy lenézésének, kicsinylésének színes takarója.

A népiskola rendszeres, jó nevelő hatásu munkát csak akkor végezhet, — haza, egyház s emberiség iránt való sokoldalú kötelezettségeinek tisztességgel csak úgy felelhet meg, ha részére a sikeres munkáságnak összes alapfeltételei biztosítva lesznek. Ennek az igazságnak tudása — azon módok keresése mellett, melyeknek segítségével a köznépi gyermekeinek pontos iskolalátogatását könnyíteni lehetne — minden irányban erőink teljes mértékig fokozott tevékenységre buzdítson mindnyájunkat. Hirdessük a népiskolai növendékek pontos iskolalátogatásának nagy fontosságát a szülőkkel való érintkezésben, összejövetelekben a sajtó terén, egyszóval: mindenütt, ahol csak erre alkalom nyílik, — hogy ami aránylag még mindig keveseknek képezi meggyőződését, közvéleménnyé izmosítsuk.

A pápai ev. ref. egyházmegyei tanító egyesület LXIII közgyűlésének megbízásából.

Tóth Kálmán,

a pápai ev. ref. egyházm. tanító-egyes. elnöke.
Láng Mihály, Barabás Lajos,
áll. tanítók. intéz. igazg. ev. r. f. tanító

ORSZÁGGYÜLÉS.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, 1904. okt. 21.

Az ülés előtt Polónyi Géza azt a kérdést intézte az értekezletre egybegyült Tóth János, Leszkay Gyula és Kubik Béla vitarendezőkhöz:

— Biztosított-e a mai nap?

— Igen, — jelenti Kubik Béla — a mai napra rendben van a spajzcédula.

Ez azt jelenti, hogy a mai nap kibeszélésére megtörténtek a kellő intézkedések.

Első szónok Sággy Gyula, a ki azt erősítgeti a folyosón, hogy bombák fog ma dölözni.

Álomporrrel töltöttekkel, ugy-e? élvezték vele Belicska Béni.

Aztán Zboray Miklós is soron van.

— Hallom Miklós, — fordul hozzá Sándor Pál — hogy ezuttal nem fogod sürgetni a revíziót?

— Hogy örömed teljék benne, nem válaszol Zboray fanyarul.

Miután ugy tizenegy óra felé anynyian — amennyien összeverődtek volna, az ülést az elnök megnyitotta.

Elnök: Percel Dezső.

A jegyzőkönyv hitelesítése után a napirendre tértek át, az olasz kereskedelmi provizórium folytatólagos tárgyalására.

Sággy Gyula a javaslat ellen beszél.

A közjogi alapigazságok hangoztatását igen szükségesnek tartja, mert ezeknek kell, hogy a kormányzás szellemét betöltsék, felszólítja a kormányt, hogy nyilatkozzék Günther Antal tegnapi leleplezésére az olasz kereskedelmi szerződés végleges megkötése dolgába.

Nem fogadja el a javaslatot.

Elnök: az ülést tíz percre felfüggeszti.

Szünet után Kubik Béla személyes kérdésben emelt szót.

Elnök: Következnek...

Sturmann György jegyző: Zboray Miklós.

Zboray Miklós a javaslat ellen beszél.

Nagy Ferenc beszédével polemizál. Minden szerződésre törvényhozási jóváhagyás szükséges és kivételt csak egyet tudok és ez a berlini szerződés. (A szónok padján zaj kerekedik).

Zboray Miklós: csöndet kérnék urak.

Förster Ottó: Olyan zajt csaptok, mintha százok volnátok! (Derűtség).

Zboray Miklós: A paktumot kötelezőnek véli és Széll Kálmán politikai becsületét kötötte a paktumhoz, majd az 1899. évi XXX. törvénycikk végrehajtásához.

SPITZER VENDÉGLŐJÉBEN **VASÁRNAP**
f. hó 23-án este 10 órakor
IGNÁCZ **tombola estély.**

A gyönyörű tombola tárgyak BRAJUN ILLÉS kirakatában megtekinthetők.

Most egyébként azt kérde, meg van-e a viszonyosság sértve, igen vagy nem. Konstatálja magából a törvényből, hogy a viszonyosság meg van sértve.

De addig sem kell mennünk. Ha konstatáljuk, hogy az autonom vámtarifa nincs, már az is elég, hogy a szerződés tárgyalások maguk törvényteleneknek tűnjenek fel.

Az új községi párt kortese.

Az új párt egyik kortese a *legradikálisabb szociáldemokrata* módon akart a megalakulás után kapacitálni egy sebesicsi választót. Beszélt neki népjógról, franci forradalomról, házipénztárról, csendről és rendről, megígérte neki, hogy elviszik a csendőreket Szabadkáról, eltörlik a rendőrséget, a földműves iskolának már idej termését megcsapolják a nép, azaz csak azok számára, akik az új községi demokrata párt-ra szavaznak; lesz haszonbérlet bér nélkül, adóleszállítás úgy, hogy minden új párti szavazónak az adóját mással fizettetik meg, szóval Magyarország lesz Szabadka az új pártiaknak.

Hanem a józan gondolkozású sebesicsi választó csak nem akarta megígérni a szociáldemokrata kortesnek, hogy az új pártot alakító régi emberekre szavaz.

Szerfölött bántotta ez a forradalmi szociáldemokrata új községi párt kortesét. Hivatkozott végül Mamusich Lázárra, Petich Mihályra, Matievics Istvánra és Pleszkovics Lukácsra, de ez a végső argumentum sem használt.

Efölköti elkeseredésében a kortes alaposan elverte a józan választó polgárt, letépte a nadrágját, lehuzta a csizmáját. Így levetkőztetve jött a választó panasza a városházára. Itt azután utbaigazitották az orvoshoz, aki felvette a látelétet, amelynek alapján a szociáldemokrata párt kortese ellen beadták a bünyfenyítő feljelentést.

Szépen haladunk. A korteskedésnek ez a módja nem valami magasztos eszköz és nem épen válik még az új pártnak sem a díszére. Furán nézne ki az a törvényhatósági bizottság, amelyet hasonló kortesek töltenének meg képviselőkkel.

Bizony rossz omen az új pártra ez az eset.

Chrysanthemum kiállításunk Szabadkán.

Már jeleztük, hogy Szabadkán meg tartandó Chrysanthemum kiállításunk ügyében a kiállítást rendező bizottság kebeléből küldöttség járt Szabadkán Schmausz Endre akkori főispánnal és Bíró Károly dr. polgármesternél; előterjesztvén a kiállításra vonatkozó kérvényünket.

Most értesülünk, hogy kérvényünk kedvező elintézését nyert, amennyiben Szabadka sz. kir. város tanácsa kiállításunk költségeinek fedezésére 300 koronát irányzott elő és ezen összeget e hó 17-én tartott városi közgyűlés meg is szavazta.

A hely, ahol a kiállítás rendezve leendő és a költség biztosítva van, minélfogva mi a sok fáradságos munkánkkal illetőleg a kiállítási előkészületeivel teljesen rendben vagyunk.

Most tehát ismételve kérjük szakértársainkat, hogy valóban megmutathassuk Szabadka előkelőségének is, hogy a magyar műkertészek is ma

már versenyre kelhetnek a külföldi kertészekkel

Mutassuk be tehát minél nagyobb tömegben, minél fényesebb pompában másodszer Szabadkán és így tovább a többi nagyobb városokban évről évre a magyarországi műkertészek képességét; szoktassuk magunkhoz a virágért rajongó előkelőséget, adjunk jelt magunkról, mert csak így tudják, hogy mi is létezőnk.

A Chrysanthemum az egyedüli virág, melylyel ez idő szerint hódítani lehet, az elmúlt nyarat, mely ugyszólván virág nélkül mult el, iparkodjunk eme kiállításunkkal pótolni és a közönséget benne gyönyörködtetni.

Jelentkezzék ezen kiállításunkra minden szaktársunk habár csekélységgel is, hogy minél meglepőbbben és minél impozánsabban sikerüljön.

A kiállítás Szabadkán a városi főgymnasium nagy tágas tornatermében fog megtartatni november hó 12, 13., 14. és 15-én, mely majd kétszer akkora, mint a mult évi volt Szegeden. Este a kiállítás villanyfényvel lesz kivilágítva.

A bejelentési izek, melyeket széjjel küldöttünk, pontosan kitöltve: november hó 8-ig Horváth Károly egyesületi elnök címére Szegedre kéretnek beküldeni.

A kiállítandó cserépben nevelt Chrysanthemumokat és bármilyen más szép növényeket, melyek a kiállításon díszítésül szolgálnak, levágott virágokat Chrysanthemumból készített díszmunkákat jól csomagolva Szabadka városi főgymn. kiállítási iroda Kovács Sztrikó István városi műkertész címére küldendők.

Horváth Károly egys. elnök.

H I R E K.

TÁJÉKOZTATO.

Szabadkai közkönyvtár és muzeum. Nyitva szerdán és szombaton délután 3-tól 5-ig Vasárnap délelőtt 9-től 12-ig.

Október 29. Bezeredy István, főispán installációja.

Október 31. Bezeredy főispán beigtatása Baján.

November 6. és 20. Agarászversenyek.

Országos vásár. Ujvidék, október 29, 30, 31-én, Ujszivacz október hó 24-én országos vásár.

Szabadka október 23, 24, 25.

Jánoshalom (Jankovác): október hó 31.

— **A virillisták névjegyzéke.**

Szabadka város legtöbb adót fizető polgárainak névjegyzékét f. hó 25-én délután 4 órakor fogja összeállítani az igazoló választmány id. Frankl István elnöklele alatt. Ekkor kell jelentkezniük azon adófizetőknek, akik adójuknak kétszeres számítására tarthatnak igényt.

— **Kinevezés.** A pénzügyminiszter Kriger Ferenc bácsopolyai lakost a balassagyarmati pénzügyigazgatóság mellé, segélydíjas pénzügyi számgyakornokká nevezte ki.

— **Istentisztelet.** Az izr. hitközség előjárósága közlést teszi, hogy ezentul a délutáni istentisztelet 1/2 5 órakor veszi kezdetét.

— **Orpheum társulat az Otthonban.** Az Otthon kávéház helyiségében most napról-napra fokozódó érdeklődés mellett tartja egy fővárosi orpheum társulat előadásait. A társulat az előtte járt hasonló művésztroppokat minden tekintetben fölülmulja. Műsora változatos, érdekes és ugyszólván szünet nélkül tölti ki az estéket. Első helyen a szédületes emlékező tehetséggel megáldott Prill és Fay említendők, akik után a hegedű humorista Regnissz Frigyes aratja

a legnagyobb tetszést. Gyárfás Ödön, a fővárosi tarka szinpad tagja kupléival, a Roland nővérek szép táncukkal egészítik ki az érdekes műsort.

— **Virágzó gesztenyefa.** Szivácról jelentik: Több lap mint ritkaságot emlegeti, hogy Karlsbadban egy gesztenyefa az enyhe ősztől másodszer hozott egynéhány virágot. No ilyen fáink nekünk is van. Schwarz Lajos ószivácról lakos portáján egy gesztenyefa pompás másodvirágzásban áll. Kábitó illata megéveszti a méheket s mint tavaszkor körülöngyják a teljes virágzásban levő fát.

— **Öngyilkos g.** Burger József kerényi lakos a budapesti szt. István kórház II-ik emeletéről fejre leugrott és szörnyethalt. Holttestét haza hozták, hol Kerényben óriási sokadalom mellett temették el. Tettének oka az operációtól való félelem. Néhány hó előtt egyik szemét dr. Donoszlovits kivette — de Burger hiu ember lévén most Budapestre ment, hol szépségi hiba műtétet akartak rajta véghez vinni, s ő ettől felelmében, hogy nagy fájdalmat lesznek, öngyilkos lett.

— **A véres utcai harc** másik hőse, Horváth Akasztai József, aki szintén megsebesült, ma már teljesen felépült és a rendőrség őt is pártfogásába vette. Délután kihallgatták és ezután átkisérték az ügyészség fogházába.

— **Haladunk a korrall.** Alig néhány éve, hogy megindult az egész országban a mozgalom, minden ház végeihez, elejéhez és kertjében lugos szőlőket ültetni, már is oly óriási tért hódított magának ezen eszme, hogy nincs oly rész hazánkban, hol tömegesen fel nem karolnák. Hát ez nem is csuda, mert nézzük meg például Fehértemplom városát, ahol alig van ház, melyet óriási törzsű lugas szőlő ne ékesítene, mely bőven ellátja az egész családot az érés kezdetétől egész tél folyamán finom csemegeszőlőkkel, minden évben terem a legcsekélyebb gondozás nélkül. Ezért igen melegen ajánljuk mai számunk hirdetési rovatában, ábrán is bemutatott „szőlőlugast ültessünk“ című hirdetésünket olvasóink becses figyelmébe. — Színes fénynyomatu árj gyűzekek mindenkinek, ki címét tudatja, ingyen és bérmentve küldetnek.

— **Elveszett egy aranyozott orrcsüptető** a Kossuth-utcában. A károsult kéri a megtalálót, hogy ezt lapunk kiadóhivatala útján származtassa hozzá vissza.

Postai kézbesítés Szabadkán.

A csomagok házhoz való kézbesítése és az utalványoknak kézbesítéskor való kifizetése.

Igen hasznos és a közönségre nézve kényelmes ujtás lép életbe a helybeli postahivataloknál. Ezentul ugyanis a levélhordó a csomagokat a házhoz kézbesíti és az utalványokat a kézbesítéskor mindjárt kifizeti. Ugy szintén házhoz viszik a pénzesleveleket is.

A posta- és táviridhivatal főnöke ezen örvendetes körülményt a következő értesítéssel adja a közönség tudomására.

Folyó évi november hó 1-től a kocsipostai küldemények naponkint kétszer házhoz fognak kézbesítettetni, tudnillik a postai csomagok, pénzeslevelek házhoz vitetnek és az utalványok háznál a címzett lakásán vagy üzletében (a hogyan rendelkezik) fognak készpénzzel kifizettetni.

A csomagok házhoz kézbesítéseért

s az utalványoknak a címzett lakásán való kifizetéseért külön kézbesítési díjak járnak, melyek a következőleg vannak megállapítva.

1. Minden csomagért, tekintet nélkül a súlyra, értékre vagy utánvételre, darabonkint 10 fillér.

2. Minden pénzeslevélért hasonlóképen 6 fillér.

3. Utalványért darabonként 4 fill., illetve ha ugyanazon címzettnek 5-nél több fizettetik ki, darabonként 2 fill., de ez esetben consignationként legalább 20 fillér.

A címzeteknek a kézbesítési díjat a küldeményt netán terhelő portóval, utánvétellel, vagy egyéb költséggel együtt a kézbesítés alkalmával még a küldemény (pénzösszeg) átvétele előtt kell lefizetnie.

Azon magánosok, kik a házhoz való kézbesítést nem kívánják, hanem küldeményeiket (pénzeiket) az I. sz. azaz városi postahivatalban kívánják átvenni, csomagjaiknak, pénzesleveleiknek és utalványaiknak külön kezeléseért és készletbentartásáért havonként előre fizetendő 6 korona raktárdíjat kell fizetniök és ezzel az eddig a csomagokért és pénzeslevelekért darabonkint járó 4 fill. értesítési díj alul fel fognak mentetni.

A mennyiben olyan magánfelek, kik csomagjaikat pénzeslevelüket, utalványukat a postahivatalban veszik át, még levelezésüket is a postahivatalban kívánják átvenni, azért külön a rendes fiókdíjat (havonként 2 kor.) kell fizetniök.

Azon magánfelek részére, a kik csomagjaikat, pénzeslevelüket és utalványukat a postahivatalban akarják átvenni, erre naponként csak két órai idő áll rendelkezésükre és pedig d. e. 9—10 ig, délután 3—4-ig.

Mint hogy valószínűleg lesznek e város területén oly egyének, a kik csomagjaiknak, pénzesleveleiknek és utalványaiknak házhoz való kézbesítését nem kívánják, azokat ezennel felszólítom, hogy ebbeli kívánságukat az első havi raktárdíj lefizetése mellett folyó hó 30-ig bezárólag nálam jeleltessék be. Ezen határidő elmulasztása esetén a város összes lakosságának az érkező csomagok és pénzeslevelek a II. sz. azaz a pályaudvari postahivatal által házhoz fognak kézbesítettetni és az utalványösszegek háznál kifizettetni a fentebb felsorolt kézbesítési díjak beszedése mellett.

Azon felek, a kik küldeményeiket a postahivatal raktárából veszik át és azokat nem személyesen kívánják átvenni, az átvétellel megbízott egyén számára az összes küldeményekre nézve (tehát a pénzeslevelek és utalványokra is) szabályszerű meghatalmazást kell kiállítaniök és azt a városi postahivatalnak átadniök. Viszont azon felek, kiknek csomagjai, pénzeslevelei és utalványai háznál kézbesítettnek, illetve fizettetnek ki, esetleges meghatalmazásait a p. u. postahivatalnak kell átadniök.

Azon felek, kik küldeményeiket és utalványaikat a posta- és táviridhivatalnál kívánják átvenni, azok érkezéséről értesítést nem kapnak, hanem azokról a kitűzött órákban az illető hivatalnál kell kérdezősködniök.

A háznál való kézbesítésnél rendszerint csakis magának a címzettnek (törvényes képviselőjének), illetve meghatalmazottjának adatik át a küldemény, illetve fizettetik ki az utalvány összege.

Kivételes, ha címzett a személyes átvételt a posta és táviridhivatalhoz intézett írásbeli értesítéssel magának fenn nem tartotta az egyenként 40 kor. értéket meg nem

haladó csomagok, pénzeslevelek és utalvány-összegek, családja valamely felnőtt tagjának; szállókban, vendég lőkben pedig a meghatalmazott portásnak, sőt a 40 kor. értéket meg nem haladó csomagok, ha aranyat, ezüstöt, ékszert vagy egyéb drágaságot nem tartalmaznak, címzett háznépe bármely felnőtt tagjának is (cseléd, házmester) kellő aláírására fognak átadni és ezzel helyesen kézbesítettnek tekintetnek.

A kézbesítő okmányokban a nyugtázásnak tintával vagy tintaironnal a keletnek pontos kitételével és sajátkezű olvasható aláírással kell történni. A szállító-leveleket a szelvény levágása után a kézbesítőnek vissza kell adni.

Ha a címzettet vagy háznépét a kézbesítő szolgálja nem fogná otthon találni, vagy a kézbesítés más valami okból meg nem történhetik, a kézbesítő értesítőt hagy vissza, amelyben tudatni fogja, mikor megy újra; ha a másodszori kézbesítés is sikertelen marad, a kézbesítő újabb értesítőt fog visszahagyni, hogy a címzett csomagja, pénzeslevele vagy utalványa a pályaudvari posta- és távirdahivatalnál hét napig rendelkezésre áll. Ha e 7 nap alatt címzett a küldeményt át nem veszi, az a feladó rendelkezésére fog bocsátatni. A kézbesítési díjat, ha a kézbesítés két ízben történik is, csak egyszer szedik be.

A címzettek nem követelhetik, hogy csomagjaikat és pénzesleveleiket, postautalványaikat vagy utalvételeiket csak meghatározott napokon és órákban kézbesítsék és addig azokat a hivatalban gyűjtsék.

Az Ausztriából, a megszállott tartományokból (Bosznia, Hercegovina, novibazári sandzsák) vagy a külföldről érkező csomagok házhoz való kézbesítésénél, ha tartalmuk a szállítólevélen nincsen szabatosan az áruforgalmi statisztika céljaira megkivánt tüzetességgel nyilvánítva, a kézbesítő szolgálja kívánhatja, hogy a címzett a nyilvánítást pótolja esetleg e célra a csomagot előtte felbontsa és tartalmát megállapítsa.

A magánpénzküldemények (pénzeslevelek, utalványok) és csomagok kézbesítésére vonatkozó vagy egyéb okból eredő panaszok felvétele és felvilágosítások kérése céljából kérem a közönséget Fábrián Gyula pályaudvari posta- táv. hivatali főnök urhoz fordulni. A hivatalos küldemények, fiók, bérlők és raktárosok, valamint az összes levélpósta- küldeményekre, közönséges és ajánlott levelekre, áruminták, keresztkötések és hírlapokra vonatkozó utbaigazításokat mint eddig, ezentul is a városi posta- táv. hivatal adja meg. Ugyanitt adandók be a küldeményekre vonatkozó panaszok és felszólamlások.

Ezek azon változások, a melyekről Szabadka szab. kir. város lakosságát mihez tartáa végett értesítenem kellett azon felhívással, hogy a tisztelt városi lakosság a kocsipostai küldemények házhoz való kézbesítése és az utalványösszegeknek háznál való kifizetése tekintetében ezen szabályokhoz alkalmazkodjék.

A mennyiben a házhoz kézbesítés bármily oknál fogva nem nov. hó 1-én, hanem néhány nappal később lépne életbe, erről a közönséget ideje korán értesíteni fogom.

Szabadka, 1904. október hó 20.

Szegeő Fülöp

m. kir. posta- távirda felügyelő, az az I. sz. m. kir. posta és távirda hivatal főnöke.

TANÜGY.

A tankötelesek nyilvántartása. A kultur tanácsnok és a népisk. felügyelő igazgató intézkedése folytán ma egy igen fontos cultusz miniszteri rendelet lett végrehajtva: „a tankötelezettség.” A város belterületén levő összes elemi és középiskolai igazgatók és az összes külterületi tanítók a városháza tanácsstermében gyűltek össze, hogy a f. é. május havában felvett tankötelesek lajstromából kijegyezzék azon iskolaköteles tanulók neveit, kik mind ez ideig be nem iratkoztak. A kijegyzés megtörtént és most fő az 5120/02. sz. miniszteri rendelet végrehajtása, a melynek alapján minden olyan szülő, ki tanköteles gyermekét mind ez ideig be nem iratta, 4, 6, 8 stb. korona pénz-bírsággal fog megbüntetett. Nagy hátránya az a tanügynek, hogy a XX-ik században is vannak szülők, kik tanköteles gyermekeiket talán csak pénzbírság vagy zsandárszuronnyal való fenyegetéssel iratják be az iskolába, mert nem kívánhatunk tanítóinktól eredményt akkor, midőn maga a szülő hátráltatja ezt azzal, hogy gyermekét nem kellő időben, hanem csak a bíróságtól való félelmében iratja be az iskolába.

SZINHÁZ.

Bajai nóta. »Olyan vagyok mint őszkor a sárguló falevél...« Ezt dudolták tegnap Baján, a midőn Pesti Iliás Lajos sárga papírra nyomtatott szinlapját megkapták, a melyben még egész hétre való ujdonságot hirdet — Szolnokon a *Scheffcsik* kertben. A lapokban pedig gondoskodott arról valaki, hogy hát beadja a „maszlagot,” hogy de bizony mondja a direktor, hogy a társulata játszik Baján 22-dikén. Bizony ez nem eljárás olyan direktortól, aki a börzén nem szokott játszani.

TAVIRATOK.

A kolera.

Budapest, okt. 21. Pétervárról táviratozzák: A kolera állapotáról a következőket jelentik: A Bajkálon tul lévő területen szeptember 10-től okt. 17-ig csak egy megbetegedés fordult elő. Ugyanebben az időben Bakuban is apadást észleltek. Szatarovban szept. 14-étől okt. 7-éig tíz megbetegedés fordult elő, a melyek közül három halálosvégű volt. Az asztrahani kormányzásban újabb betegek nincsenek. A Volga jobb partján, Asztrahánnal szemben okt. 14—16-ig hárman betegedtek meg. Szamara vidékén új betegek nincsenek. Megállapították néhány újabb koleraesetet Novi Vsenckben és a samarai kerület hat falvában, valamint Nikolajevsk és Buszulukban. A samarai kormányzóságot ezért kolerajárványosnak nyilvánították.

A kikergetett pénzügy-miniszter.

Budapest, okt. 21. Belgrádból jelentik, hogy politikai körökben szerb miniszterválságról beszélnek. A kabinet tagjai közt oly nagy a véleménykülönbség és a személyes ellentét, hogy az együttmaradás lehetetlen. Egy belgrádi ujság azt írja, hogy a belügyminiszter kikergette szobájából a pénzügyminisztert.

Katholikus nagygyűlés.

Budapest, okt. 21. Ma volt az első nyilvános ülése a katolikus

nagygyűlésnek a Vigadóban. Megelőzőleg *Csáky* Károly gróf váci püspök Veni Sanctet celebrált, Az Opera énekkarának énekével vezették be a gyűlést. Ezután gróf *Zichy* János magasan szárnyaló beszéddel nyitotta meg az ülést. A diszelnökök megválasztása után dr. *Hosszú* Vazul görög kath. püspök, dr. *Rajner* Lajos pápai kamarás és *Wolafka* Nándor c. püspök tartottak előadásokat.

Saulies miniszter megmérgezése.

Belgrád, okt. 21. A Trgovinszki Glasznik nevű kereskedelmi ujság szembeszáll a szerb sajtó egy részének a montenegrói fejedelem ellen intézett támadásaival. Ezt ugyanis avval gyanúsítják, hogy ő volt az oka Saulies volt igazságügyminiszter megmérgezésének. A Szamou Prava közli a Glasz Trnogoarca ama nyilatkozatát, melyben elvárják, hogy a rögalom belgrádi terjesztőit büntető-bíróság elé állítsák.

A miniszterelnök sajtópöre.

Budapest, okt. 21. Nagy érdeklődés mellett kezdte meg ma délelőtt a budapesti esküdttörvényszék a Magyar Ipar és Kereskedelmi Bank vezetősége által Fényes László hírlapíró ellen indított sajtópör tárgyalását. Tíz órakor kezdődött a tárgyalás. Ítélethozatalra csak a késő esti órákban kerül a sor.

A háború.

A háborúra vonatkozólag ma a következő táviratok érkeztek a fővárosba:

Skagen, okt. 21.

Az orosz kelet-tengeri hajóraj egy része este 7 órakor felvonta horgonyát. A többi hajó még itt horgonyozik a skageni öbölben.

Tokió, okt. 21.

A mandsuországi hadsereg főhadiszállásáról tegnap érkezett távirati jelentés a harc tér helyzetét a következőképpen írja le: A jobb hadsereg középös oszlopa tegnap megtámadta a Tunsziaput megszállva tartó ellenséges lovasságot és azt elűzte onnan, de egy kisebb ellenséges gyalogcsapat visszatért az állásba. Az ellenség még megszállva tartja Veitoasant. Tizenkilencedikén reggel Koakvancia közelében jobb hadseregünkől jobbra két zászlóalj ellenséges gyalogságot látott. Ugy látszik, hogy még tartalék van mögöttük, melynek nagyságát most kutatják. A bal hadsereg előtt minden csendes, de időről-időre ott is lő az ellenség csapatainkra. 18-án éjjel megtámadta az ellenség a bal oszlopot, de visszaveretett.

Tokió, okt. 21.

Ideérkezett magánjelentés szerint a japánok éjjeli támadással elhódították Sache vasuti állomást.

TÖRVÉNYKEZÉS.

Esküdtszéki tárgyalások.

A szabadkai kir. törvényszék, mint esküdttörvényszék által f. hó 26-tól 31-éig rendes esküdtszéki tárgyalások tartatnak: Október hó 28. (szerda) d. e. 9 $\frac{1}{2}$ órakor Schauer Antal szándékos emberölés kísérlete. Október hó 28-án (péntek) d. e. 9 órakor Srós (Birkás) Péter (foglyos

ügy) szándékos emberölési kísérlet. Október hó 31-én (hétfő) d. e. 9 órakor Szöllösi József st. (foglyos ügy) halált okozó testi sértés.

A panaszos, mint vádlott. Schleicher bajai téglagyáros feljelentést tett a szabadkai törvényszéknél valaki ellen, de milyen nagy volt a meglepetése, mikor az idézést kézbesítették neki, amelyben ő volt vádlotként feltüntetve. A tárgyalás mára volt kitűzve, de csupán Schleicher jelent meg, aki méltatlankodva hozta a bíróság tudomására a rajta esett sérelmet. A figyelmetlen irnok, aki az idézést kiállította, természetesen méltó dorgatásban részesült, a tárgyalás pedig el lett halasztva.

A segédjuhász. Egy csataaljai 14 éves sváb juhászbojtár, ifj. Stiglitz Mátyás szerepelt ma vádlotként a törvényszék büntető tanácsa előtt. Az volt a legfőbb óhaja, hogy egy zsebórát szerezhessen magának és ezért Csataalján az ablakon bemászott egy házba, ahonnan egy szekrényből 1 frt 60 krt és több tárgyat ellopott. A községi előjáróság előtt be is vallott mindent, de itt semmire sem akart emlékezni és bambán bámult bírái szemébe. A kihallgatott tanuk vallomásai alapján, akik valamennyien korlátozott elméjűnek ismerik a vádlottat, a bíróság felmentő ítéletet hozott.

REGÉNY CSARNOK.

A LEÁNY-VOJVODA.

Irta: **Dugovich Imre.** 49.

Dobra, a leányvojvoda, csapataival a Vojna domon táborzott, s onnan intézte a szervezkedést és a küszendili pasa katonái ellen intézett portyázásokat. Készen várták a küszendili pasa támadását Pazvanó, a szófiai pasa ellen. Csak Blagojó és a cáribródi hívek hiányoztak még. Pedig Blagojót nem érthette baj. A Cáribródból északra és északkeletre eső falvakból fel egész Berkovecig szállinkóztak már hajdukok Dobra táborába. — Valamennyien hoztak hírt Blagojóról, a sztaresináról meg Nedelyáról. Az egyik az egyiket, a másik a másikat látta.

Blagojó, a szabadságharc meghirdetésének éjszakáján haladéktalanul elindult Cáribródba. Járatlan, csak a hajdukok által ismert utakon tartott Cáribród felé. A megkezdődő harc magasztos gondolata és szívének epekedése, vágya, heve ösztökelte utjában. Ugyiszólván pihenés nélkül ért másfél napi fáradságos gyaloglás után a caribródi szilvások alá. A sztáresina kertje alatt szívének heves lüktetése pihenésre kényszerítette. Percekig állt mozdulatlanul, azután lassu lépésekkel indult a ház felé. A delelő nap függőleges sugarai sem bírták áthevíteni az októberi nappal hűvösségét, de Blagojó nem érzett hideget, nem vágyott a nap melegítő sugarai után. A lelkében élő érzelmek heve pótolta a természet ridegségét. Közel ért már a házhoz, de még egyetlen lelkét sem látott. Mikor azután néhány lépés választotta csak el a háztól, megnyílt az ajtó s Nedelya jelent meg a küszöbön.

(Folyt. köv.)

Felelős szerkesztő:
DUGOVICH IMRE
Laptulajdonosok: **AZALAPITOK**
Szerkesztőségi és kiadóhivatali
telefon szám: **62.**

Bácsmegeye legnagyobb női felöltő raktára!

Dús választék:

Kalap, cipő és fehérneműekben. Óriási választék nyakkendőben.
Botok, keztük, harisnyák és téli alsó ruhákban
LEGOLCSÓBB ÁRAK MELLETT.

Női és leány felöltőkben, gallérok, raglánok és Hawlockokban.
Gyermek- és leánygallérok és ruhácskák. Szörme Boak legujabb
divat szerint, Blousok, kosztümekek és aljak

Eisler Izsó divatruházában Szabadkán, Főter.

Csak 3 napig
fedezheti mindenki férfi és gyermek
ruha szükségletét
bámulatos **olcsó áron**
SZABADKAI
ORSZÁGOS VÁSÁR
alkalmával
Schwarcz József
előző Kassowitz Fülöp
Szegedről.
Sátor a vásáron
3-ik sorban
Mindenki saját érdekében ott vásároljon.

Óhajtják, az ülés tartama alatt szóval vagy írásban jelentkezzenek és jogosultságukat igazolják, mert ellen esetben az adó kétszeres beszámításának kedvezményétől ezen egy alkalomra elesnek.

Szabadkán, 1904. évi október hó 19-én.

idsb. Frankl István,
az igazoló választmány elnöke.

Cimbalom iskola
öntanulásra.
Minden cimbalom kedvelő megtanulhat magányosan tanító nélkül cimbalmozni a KOVÁCS-féle legujabb cimbalom iskolából. Az iskola tartalma: 10 lecke, 10 rajzzal, 50 legujabb magyar nótával. Az iskola ára 10 kor. Kapható KOVÁCS JÁNOS okl. cimbalomtanárnál, — Budapest, Erzsébet-körút 5. szám.

Egy modern lakóház
mely áll 2 szoba, konyha és éléskamrából, kiadó.
Bővebbet Erdő-u. 66. alatt.
Legjobb minőségű
Alma télire
nagy mennyiségben
olcsón eladó. Cim a kiadóban.

Reclam
Naptárak
minden szakmának
a legdiszesebb
|||kivitelben|||
a legjutányosabban kaphatók
Kladek és Hamburger
o o könyvnyomdájában. o o

IRODAI
alkalmazást
keres egy intelligens hölgy
Cim a kiadóhivatalban.

KIS HIRDETÉSEK.

Minden szó 3 fillér Vastag betűkből 6 fillér. Legkisebb hirdetés 30 fillér. Apró hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban Batthyány-utca 3 sz. - Apró hirdetések előre fizetendők.

A ki eladni kíván:
Butort, Zongorát, Bort, Gyümölcsöt, Gabonát, Üzletet, Műhelyt, Lakást, Üzleti helyiséget Nyaralót, Birtokot, Házat,
vagy a ki valamely állást betölteni kíván, legbiztosabban ér célt, ha igénybe veszi a „Bácsmegeyei Napló” kis hirdetési rovatát.

Jó forgalmu sütőde családi viszonyok miatt azonnal átadó. Czim a kiadóhivatalban.

Őszi rózsá annak idején értesíteni fogom. Egyébként jobb egészséget kíván „Barna férfi.”

Nagyobb vidéki intelligens városban, a város legélénkebb forgalmi pontján egy jó menetű divatru. rőfös és női konfekció üzlet, családi okokból kifolyólag kedvező feltételek mellett eladó. Megkeresések Nagy Ferenc címre, Budapest, Rémi-szállodába címzendők

Nőtlen fiatal ember, izraelita vallásu. kerestetik jó keresményhez Ajánlatok Franz Dávid Klagenfurt, Fölkermarkler Str 26. címzendők.

Lap árusításhoz és kihordáshoz felvételnek asszonyok és leányok havi fizetés mellett. 515

Jó karban levő gyermek kocsit azonnali megvételre kerestetik. Cim a kiadóban. 584

Állást nyer egy nevelőnö bővebb felvilágosítás a kiadó hivatalban. 2

Jó házi koszt kapható, ugyanott butorozott szoba esetleg teljes ellátással Cim a kiadóhivatalban. 583

Egy hentes felszerelés gépekkel üzlet felosztás miatt sörögösen eladó. Cim a kiadóhivatalban. 581

Izr. leány nevelőnöi állást keres. Cim a kiadóhivatalban. 576

Széchényi téren egy csinosan butorozott szoba azonnal kiadó. Cim a kiadóba. 560

14. sz. 1904 ig. z.
Hirdetmény.
Ezennel közhírré teszem, hogy Szabadka sz. kir. város törvényhatósági bizottságának igazoló választmánya az 1905. évre legtöbb adót fizető törvényhatósági bizottsági tagok névjegyzékét f. évi október hó 25. napján d. u. 4 órakor tartandó ülésében fogja összeállítani.
Midőn az igazoló választmány ülésének határnapját ezennel közhírré teszem, az 1886, XXI. t.-cz. 27. § a értelmében felhivom mindazokat, kik az adó kétszeres számításának kedvezményét igénybe venni

Schmidt Flórián
kefekötő, magán használati és ipari kefék gyári raktára Szabadka, Halasi-ut 217. szám. Saját ház.
Raktáron tart minden e szakmába tartozó kefe árukat, kitűnő tartós gépkeféket és legjobb minőségű meszelőket. — Elárulás nagyban és kis mennyiségben. o o o
Ugy helyben mint vidéken megrendelésekre kiváló gondot fordít.

PÉNZ
LANG SAMU Budapest, VI., Nagymező-utca 12. szám.
A kölcsön nem záloglevelekben, hanem készpénzben lesz folyósítva.
— Értékpapírok és részvények a legmagasabb napi árfolyam mellett megvételnek. —
Osztálysorsjegyek: 1/1 K 12.—, 1/2 K 6.—, 1/4 K 3.—, 1/8 K 1.50.

4⁰0-OS
törlesztéses kölcsönöket nyújtok budapesti és külföldi első rangú pénzügyintézetektől a földbirtok és ingatlan 3/4 értékeig I. és II. helyre 15—65 évig terjedő időtartamra.
Személyhitelt! papoknak, katonatiszteknek, állami- és magánhivatalnokoknak, kereskedőknek és iparosoknak kezességgel és kezességgel nélkül 1—15 évig terjedő időre gyorsan és diszertén.
Bank- és magánadósságok convertálása.
Nyomatott kiadók Kladek és Hamburger könyvnyomdájában Szabadkán.

Egy sorsjegy többször is nyerhet.
Erzsébet-Szanatórium
sorsjegyek
már kaphatók
KUNETZ MOR
o o banküzletében, o o
a napi árfolyamon vagy részletfizetésre.
5 drb 18 havi 3 koronás részletben
Nagyobb mennyiségűnél megállapodás szerint.
Minden sorsjegy okvetlenül nyer.